

ارتباط حمایت اجتماعی ادراک شده با شادکامی در دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه شهر رفسنجان، سال ۱۴۰۱

آیدا اباذری^۱، لیدا اباذری^۲، تابنده صادقی^۳*

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۸/۱۱

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۲/۱

خلاصه

مقدمه: احساس شادکامی، نوجوانان را جهت انطباق با شرایط متغیر زندگی توانمند می‌سازد. برای ارتقای بهزیستی در این گروه سنی، درک عواملی که به شادکامی نوجوانان کمک می‌کنند؛ بسیار مهم است. این مطالعه با هدف تعیین ارتباط حمایت اجتماعی ادراک شده با احساس شادکامی در دانش‌آموزان مدارس دوره دوم متوسطه شهر رفسنجان در سال ۱۴۰۱ انجام شد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه توصیفی مقطعی، جامعه پژوهش، دانش‌آموزان مدارس دوره دوم متوسطه شهر رفسنجان بودند. دو مدرسه به صورت تصادفی از بین لیست مدارس، انتخاب و ۳۰۰ دانش‌آموز به صورت تصادفی وارد مطالعه شدند. پرسشنامه‌های اطلاعات دموگرافیک، حمایت اجتماعی Zimet و شادکامی Oxford ابزار جمع‌آوری داده‌ها بودند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون‌های ضریب همبستگی و رگرسیون استفاده شد.

یافته‌ها: بر اساس نتایج رگرسیون چند متغیره، متغیرهای سن ($p=0/008$ و $\beta=-0/142$)، سطح اقتصادی ($p=0/006$) و حمایت خانواده ($p=0/011$ و $\beta=0/150$)، و حمایت کل ($p=0/016$ و $\beta=-0/180$)، با شادکامی کل معنی‌دار شدند. بر اساس نتایج، با افزایش حمایت کل، سن و حمایت خانواده، شادکامی کاهش و با افزایش سطح اقتصادی، شادکامی افزایش می‌یابد.

نتیجه‌گیری: بر اساس نتایج، بین ابعاد حمایت اجتماعی ادراک شده و شادکامی همبستگی ضعیف و منفی وجود داشت. چنین نتیجه‌ای در نوجوانان نیاز به بررسی‌های بیشتر دارد زیرا احتمالاً حمایت بیشتر به صورت کنترل، خود را نشان می‌دهد که مورد تأیید نوجوانان نیست. نتایج می‌تواند به برنامه‌ریزان جهت آموزش اصول حمایت از نوجوانان به خانواده‌ها و جامعه کمک نماید.

واژه‌های کلیدی: حمایت اجتماعی ادراک شده، شادکامی، نوجوانان

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری داخلی جراحی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران.

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری داخلی جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی رازی، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران.

۳- دانشیار، گروه پرستاری کودکان، دانشکده پرستاری و مامایی، مرکز تحقیقات بیماری‌های غیر واگیر، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران.

(نویسنده مسئول)، پست الکترونیکی: t.b_sadeghi@yahoo.com، تلفن: ۰۳۴۳۴۲۵۶۹۶

مقدمه

شادی، به عنوان یکی از مهم‌ترین نیازهای روانی بشر ذکر شده است [۱]. شادکامی، در فلسفه به معنای آثار خوشایند ناشی از دست یافتن به اهداف مهم زندگی معنا شده و تلاش جهت دستیابی به آن از زمان‌های قدیم مشاهده می‌شود [۲]. افراد شاد معمولاً از زندگی راضی هستند؛ عواطف مثبت زیادی را تجربه می‌کنند و عواطف منفی کمی دارند [۳]. شادی به عنوان یکی از حقوق مهم شهروندی مطرح شده [۴] و اهمیت زیادی در سلامت روانی و مقابله با مشکلات دنیای امروز دارد [۵]. در واقع، یکی از موضوعات مهم و نیازهای هر جامعه برای قشرهای مختلف به ویژه نوجوانان، شادکامی است [۱].

نوجوانی (۱۲ تا ۱۸ سالگی) مرحله انتقال از کودکی به بزرگسالی [۶] و مرحله‌ای همراه با تعارضات مرتبط با نیاز به کشف و آزمایشات است [۷]. نوجوانان، قشر عظیمی از جمعیت کشور را تشکیل می‌دهند که در پویایی آینده نقش بسزایی خواهند داشت [۸]. نوجوانی به عنوان مرحله‌ای از چرخه زندگی، دوره‌ای از رشد فیزیکی سریع، رشد عاطفی و مصادف با فرایندهای مهم اقتصادی و اجتماعی در چرخه زندگی است. درک عوامل تعیین‌کننده رضایت از زندگی به علت تغییرات این دوره مهم است. همتایان و دوستان تأثیرات مهمی بر رفتار و شکل‌گیری ارزش‌ها در این دوران دارند [۹].

[۱۰]. به دلیل تغییرات زیادی که در این دوره اتفاق می‌افتد، شادکامی نوجوانان حائز اهمیت است. شادی به عنوان یکی از ضروری‌ترین خواسته‌های فطری و نیازهای روانی انسان، نقش تعیین‌کننده‌ای در تأمین سلامت فرد و جامعه دارد. شادکامی نقش بسیار مهمی در همه ابعاد زندگی دارد که می‌تواند موجب بهزیستی گردد و با احساس رضایت از زندگی

نمایان شود. احساس شادکامی و سرزندگی، نوجوانان را جهت انطباق با شرایط متغیر زندگی توانمند می‌سازد [۱].

حمایت اجتماعی ادراک شده با بعد روانشناختی مرتبط است [۱۱] و به معنی امکاناتی است که دیگران برای فرد فراهم می‌کنند. همچنین، به عنوان یک آگاهی است که باعث می‌شود فرد باور کند که مورد احترام و علاقه دیگران است و به یک شبکه اجتماعی روابط و تعهدات متقابل تعلق دارد [۱]. حمایت اجتماعی با پیامدهای سلامت روانی- اجتماعی متعددی در ارتباط است [۱۲]. حمایت اجتماعی به دو صورت دریافت شده و ادراک شده مورد مطالعه قرار می‌گیرد. حمایت اجتماعی دریافت شده به میزان حمایت کسب شده تأکید دارد [۸] و حمایت اجتماعی ادراک شده تحت تأثیر مراقبت‌ها و کمک‌هایی است که از نظر ذهنی افراد در روابط دریافت می‌کنند [۱۳]. با شناخت عوامل مؤثر بر شادی نوجوانان می‌توان به تعریف راه‌هایی برای کمک به نوجوانان جهت آماده شدن برای دوران بزرگسالی پرداخت [۱۴]. نتایج مطالعه Ahmadi و همکاران، حاکی از ارتباط مثبت بین حمایت اجتماعی ادراک شده و شادکامی در بزرگسالان بود [۱]. نتایج مطالعه Kewalramani و همکاران که در هند انجام شد نیز نشان داد بین حمایت اجتماعی ادراک شده و شادکامی در نوجوانان ارتباط مثبت وجود دارد [۶]. اما مطالعات کمی در این زمینه در نوجوانان صورت گرفته است. نوجوانان به عنوان آینده‌سازان و موتور محرکه جامعه قلمداد می‌شوند و بحث و بررسی موضوعات مربوط به آن‌ها، یکی از موضوعات مهم و قابل توجه می‌باشد. این مطالعه با هدف تعیین ارتباط حمایت اجتماعی ادراک شده با شادکامی

دانش‌آموزان مدارس دوره دوم متوسطه شهر رفسنجان در سال ۱۴۰۱ انجام شد.

مواد و روش‌ها

در این مطالعه توصیفی مقطعی، جامعه پژوهش، دانش‌آموزان مدارس دوره دوم متوسطه شهر رفسنجان بودند. اسامی مدارس دخترانه و پسرانه روی کاغذ نوشته شد و به صورت تصادفی دو مدرسه (مدرسه دخترانه تلاش و پسرانه شاهد) از بین آن‌ها انتخاب شد. تعداد دانش‌آموزان در این مدارس به ترتیب ۲۱۵ و ۲۰۶ نفر می‌باشد. با در نظر گرفتن برآورد انحراف معیار نمره شادکامی بر اساس مطالعات قبلی [۱]، و با احتساب ضریب اطمینان ۹۵٪، بر اساس فرمول زیر حجم نمونه ۲۲۴ نفر بدست آمد که با احتساب ریزش نمونه ۳۰۰ نفر لحاظ گردید.

$$n = \frac{(Z_1 - \frac{\alpha}{2})^2 (\sigma)^2}{d^2} = \frac{(1.96)^2 (15.30)^2}{(2)^2} = 224.72$$

نمونه‌گیری به صورت تصادفی (قرعه‌کشی) از لیست اسامی دانش‌آموزان انجام شد. رضایت جهت شرکت در مطالعه، سن ۱۵ تا ۱۸ سال، شرایط روحی و روانی مناسب، عدم ابتلا به افسردگی و اختلال دوقطبی، عدم مصرف داروهای اعصاب و روان و سکونت در شهر رفسنجان، معیارهای ورود به مطالعه را تشکیل دادند. عدم تمایل به ادامه مطالعه و تکمیل ناقص پرسشنامه به عنوان معیارهای خروج از مطالعه در نظر گرفته شدند.

پژوهشگر در طی یک مصاحبه فردی اهداف پژوهش را به تک تک نمونه‌ها توضیح داد و از شرکت‌کنندگان خواست تا در صورت تمایل به شرکت در پژوهش فرم رضایتنامه کتبی را

امضا و در پژوهش شرکت نمایند. سپس جهت جمع‌آوری داده‌ها، پرسشنامه‌های جمعیت‌شناختی، حمایت اجتماعی ادراک شده Zimet و شادکامی Oxford در مدارس تحویل شرکت‌کنندگان داده شد و تا پایان زمان تکمیل پرسشنامه‌ها پژوهشگر در کنار دانش‌آموزان بود تا به پرسش‌های احتمالی آنها پاسخ دهد. پرسشنامه جمعیت‌شناختی شامل سن، جنس، محل سکونت، تحصیلات پدر و مادر، وضعیت اشتغال، تحت پوشش بیمه بودن و سطح اقتصادی خانواده بود.

برای سنجش میزان حمایت اجتماعی درک شده از پرسشنامه حمایت اجتماعی درک شده که توسط Zimet و همکاران تهیه شده است، استفاده گردید. این مقیاس یک ابزار ۱۲ گویه‌ای است و به منظور ارزیابی حمایت اجتماعی درک شده از سه منبع خانواده، دوستان و افراد مهم در زندگی تهیه شده است.

سؤالات ۳-۴-۸-۱۱ منبع خانواده، سؤالات ۶-۷-۹-۱۲ منبع دوستان و سؤالات ۱-۲-۵-۱۰ منبع حمایتی از افراد مهم در زندگی را می‌سنجند. این مقیاس میزان حمایت اجتماعی درک شده فرد را در هر یک از سه منبع مذکور در طیف پنج گزینه‌ای (کاملاً مخالف: ۱، مخالف: ۲، نظری ندارم: ۳، موافق:

۴، کاملاً موافق: ۵) می‌سنجد. حداکثر نمره برای هر بعد ۲۰ و حداقل ۴ می‌باشد. نمره بالاتر بیانگر حمایت اجتماعی درک شده بیشتر است. Zimet و همکاران جهت بررسی روایی و پایایی این پرسشنامه مطالعه‌ای را انجام دادند. پایایی با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای سه بعد حمایت اجتماعی ادراک شده از سوی خانواده، دوستان و افراد مهم زندگی به ترتیب ۰/۸۷، ۰/۸۵ و ۰/۹۱ گزارش شد [۱۵].

Ahmadi و همکاران این پرسشنامه را ترجمه کرده و برای تأیید روایی پرسشنامه و انطباق فرهنگی سؤالات، از تحلیل

عوامل به روش مؤلفه‌های اصلی استفاده، و روایی پرسشنامه تأیید شد. همچنین پایایی مقیاس با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای سه بعد حمایت اجتماعی دریافت شده از سوی خانواده، دوستان و افراد مهم زندگی به ترتیب ۰/۸۹، ۰/۸۶ و ۰/۸۲ گزارش شد [۱].

برای سنجش میزان شادکامی از پرسشنامه شادکامی Oxford استفاده شد. این پرسشنامه در سال ۱۹۸۹ توسط Michael Argyle و بر اساس پرسشنامه افسردگی بک (۱۹۷۶) ساخته شده است. این پرسشنامه دارای ۲۹ عبارت چهار گزینه‌ای است که نمره‌گذاری گزینه‌ها عبارت است از الف=نمره ۰، ب=نمره ۱، ج=نمره ۲ و د=نمره ۳. بالاترین نمره‌ای که آزمودنی می‌تواند در این مقایسه کسب کند؛ ۸۷ است که بیانگر بالاترین حد شادکامی بوده و کمترین نمره صفر است که مؤید بر ناراضی بودن آزمودنی از زندگی و ناراحتی است. نمره بهنجار این آزمون بین ۴۰ تا ۴۲ است. نمرات بالاتر از ۴۲ نشان‌دهنده شادکامی بیشتر و نمرات پایین‌تر از ۴۰ نمایانگر شادکامی کمتر است [۱۶]. نتایج پژوهش Alipour و همکاران در سال ۱۳۸۶ بر روی نمونه‌ای متشکل از ۱۴۲ مرد و ۲۲۷ زن ایرانی ۸ تا ۵۳ ساله، همسانی درونی بالای پرسشنامه را با آلفای کرونباخ ۰/۹۱ نشان داد. همبستگی پیرسون بین فهرست شادکامی آکسفورد با فهرست افسردگی Beck و زیر مقیاس‌های برونگردی و نوزرگرای پرسشنامه شخصیتی Eysenck به ترتیب برابر با ۰/۴۸-، ۰/۴۵، ۰/۳۹- بود که روایی همگرا و واگرای فهرست شادکامی را تأیید کرد [۱۷]. مطالعه Alipour & Noorbala که بر روی ۱۰۱ دانشجو با میانگین سنی ۲۲/۵ سال انجام شد؛

همسانی درونی بالای پرسشنامه شادکامی با آلفای کرونباخ ۰/۹۲ را نشان داد [۱۸].

کسب کد اخلاق (IR.RUMS.REC.1401.168) از کمیته اخلاق در پژوهش‌های زیستی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، کسب رضایت آگاهانه از شرکت‌کنندگان، محرمانه ماندن اطلاعات و قرار دادن نتایج پژوهش در اختیار مشارکت‌کنندگان در صورت درخواست آن‌ها از جمله اخلاقیات رعایت شده در مطالعه بودند.

داده‌ها پس از جمع‌آوری توسط نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۲ و با استفاده از آمار توصیفی (میانگین و انحراف معیار، فراوانی و درصد) و تحلیلی (ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چند متغیره) تجزیه و تحلیل شدند. سطح معناداری $p < 0/05$ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها

از ۳۰۰ نوجوان شرکت‌کننده، ۱۴۲ (۴۷/۳٪) نوجوان دختر و ۱۵۸ (۵۲/۷٪) نوجوان، پسر بودند که میانگین سنی آن‌ها $16/80 \pm 0/88$ سال بود. از نظر سطح تحصیلات والدین، بیشترین میزان فراوانی مربوط به مقطع تحصیلی بالاتر از دیپلم ۱۲۸ (۴۲/۷٪) بود و اکثریت تحت پوشش بیمه بودند (جدول ۱).

جدول ۱- اطلاعات دموگرافیک دانش آموزان مورد مطالعه در مدارس منتخب شهر رفسنجان، سال ۱۴۰۱

متغیر	تعداد (درصد)
جنسیت	دختر ۱۴۲ (۴۷/۳)
	پسر ۱۵۸ (۵۲/۷)
محل سکونت	شهر ۲۸۱ (۹۳/۷)
	روستا ۱۹ (۶/۳)
تحصیلات پدر	زیر دیپلم ۶۹ (۲۳)
	دیپلم ۱۰۳ (۳۴/۳)
	بالای دیپلم ۱۲۸ (۴۲/۷)
تحصیلات مادر	زیر دیپلم ۹۰ (۳۰)
	دیپلم ۹۹ (۳۳)
	بالای دیپلم ۱۱۱ (۳۷)
وضعیت اشتغال	محصل ۲۰۸ (۶۹/۳)
	شاغل و محصل ۹۲ (۳۰/۷)
سطح اقتصادی خانواده	کمتر از ۵ میلیون ۳۳ (۱۱)
	بین ۵-۱۰ میلیون ۱۰۵ (۳۵)
	بین ۱۰-۱۵ میلیون ۱۰۳ (۳۴/۳)
	بیشتر از ۱۵ میلیون ۵۹ (۱۹/۷)
تحت پوشش بیمه	بله ۲۶۰ (۸۶/۷)
	خیر ۴۰ (۱۳/۳)

حمایت از سوی دوستان بود. با استفاده از آزمون همبستگی پیرسون، ضریب همبستگی بین نمرات حمایت ادراک شده کل و شادکامی کل $0/313$ - بدست آمد ($P \leq 0/001$)، $0/313$ - که بیانگر همبستگی منفی و ضعیف است (جدول ۲)

میانگین شادکامی در بین نوجوانان شرکت کننده در پژوهش $43/48 \pm 15/67$ بود که بهنجار می باشد. میانگین حمایت ادراک شده کل در بین نوجوانان $28/98 \pm 8/59$ بود. از میان حمایت های انجام شده از سوی دوستان ($10/15 \pm 3/85$)، خانواده ($8/96 \pm 3/55$) و افراد مهم ($9/87 \pm 3/92$)، بیشترین

جدول ۲- همبستگی بین ابعاد حمایت اجتماعی و شادکامی در دانش آموزان مورد مطالعه در مدارس منتخب شهر رفسنجان، سال ۱۴۰۱

ابعاد	ضریب همبستگی	P
حمایت خانواده و شادکامی	$-0/222$	$* \leq 0/001$
حمایت افراد مهم و شادکامی	$-0/229$	$* \leq 0/001$
حمایت دوستان و شادکامی	$-0/148$	$* / 0/10$
حمایت کل و شادکامی	$-0/313$	$* \leq 0/001$

* $P < 0/05$

($p=0/008$ و $\beta=-0/142$)، سطح اقتصادی ($p=0/006$) و ($\beta=0/150$)، حمایت خانواده ($P=0,011$ و $\beta=-0/191$)، و حمایت کل ($p=0/016$ و $\beta=-0/180$)، با شادکامی کل معنی‌دار و سایر متغیرها معنی‌دار نشدند. نتایج نشان داد با افزایش حمایت ادراک شده کل، سن و حمایت خانواده، شادکامی کل کاهش و با افزایش سطح اقتصادی، شادکامی کل افزایش می‌یابد.

حمایت از فرد در این مرحله می‌تواند به او در سازش با تغییرات و چالش‌ها کمک کند. این مسائل نشان‌دهنده تفاوت‌های مهم بین محیط دانشگاه و مدرسه، و نیاز به حمایت و همکاری بیشتر از دانشجویان می‌باشد.

در مطالعه‌ای دیگر که در سال ۲۰۲۲ در مصر انجام شد نشان داده شد که میان شادکامی و حمایت اجتماعی در سالمندان رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد [۱۹]. مطالعه Sergio Merida-lopez و همکاران نیز تأثیر مثبت حمایت اجتماعی بر روی شادکامی را در میان بزرگسالان شاغل نشان داد. این مطالعه همزمان به بررسی ارتباط میان رضایت شغلی و شادکامی با توانایی تنظیم هیجان و حمایت اجتماعی در محل کار پرداخت و نشان داد ارتباط بین تنظیم هیجان با رضایت شغلی و شادی قوی‌تر از حمایت اجتماعی در محل کار است. بنابراین، با توجه به نتایج این مطالعه، هر سه متغیر رضایت شغلی، توانایی تنظیم هیجان و حمایت اجتماعی با شادکامی ارتباط مثبت و معنی‌داری دارند اما میان حمایت اجتماعی و شادکامی ارتباط ضعیفی وجود دارد [۲۰]. در مطالعه حاضر نیز ارتباط ضعیف اما منفی بین حمایت اجتماعی و شادکامی وجود داشت. این ناهمسو بودن می‌تواند به دلیل جامعه آماری

برای تعیین تأثیر متغیرهای مستقل بر روی متغیر وابسته شادکامی تحلیل چند متغیره با رگرسیون خطی چندگانه انجام شد. ابتدا پیش‌فرض‌های نرمال بودن داده‌ها و عدم همبستگی بین متغیرها تأیید شد. سپس همه متغیرها (به ترتیب حمایت خانواده، حمایت دوستان، حمایت کل، سن، جنس، محل سکونت، تحصیلات پدر و مادر، وضعیت اشتغال، تحت پوشش بیمه بودن و سطح اقتصادی خانواده) به روش Backward وارد تحلیل چند متغیره شدند و متغیرهای سن

بحث

نتایج کلی پژوهش حاضر نشان‌دهنده وجود همبستگی منفی معنی‌دار بین حمایت اجتماعی ادراک شده و شادکامی در بین نوجوانان بود. به عبارت دیگر، هرچه حمایت اجتماعی در نوجوانان بالاتر می‌رود، به همان اندازه شادکامی در آنان کمتر می‌شود. Chee-seng Tan و همکاران در مطالعه خود به بررسی نقش برون‌گرایی، حمایت اجتماعی و امید در شادکامی پرداختند. این مطالعه، بر روی دانشجویان کارشناسی دانشگاه Tunku Abdul Rahman مالزی انجام شد و تأثیر مثبت حمایت اجتماعی بر روی شادکامی را نشان دادند. در حالی که مطالعه حاضر بر روی دانش‌آموزان با میانگین سنی ۱۶ سال انجام شد و ارتباط معکوس میان حمایت اجتماعی و شادکامی را نشان داد [۳]. این مطالعه بر خلاف مطالعه حاضر تأثیر مثبت حمایت اجتماعی را در شادکامی نشان می‌دهد که این تفاوت می‌تواند به دلیل تفاوت در جامعه آماری باشد. وقتی که نقش یک دانش‌آموز به دانشجو تغییر می‌کند؛ در نقش اجتماعی و وظایفش نیز تغییر ایجاد می‌شود. همچنین به محض ورود به دانشگاه، دانشجو با فشارهای تحصیلی و شغلی جدید و مسئولیت‌های بیشتری روبه‌رو می‌شود که

متفاوت باشد. افراد در سنین نوجوانی نیاز دارند هویت خود را پیدا کرده و شخصیتشان را به عنوان یک بزرگسال تعریف کنند. همین موضوع باعث می‌شود که در جستجو و کشف محیط پیرامون خود باشند و بخواهند از پوشش حمایتی دیگران خارج شوند. Keykhosravi Big Zadeh و همکاران در مطالعه خود نشان دادند که بالا بودن حمایت اجتماعی و رضایت از زندگی در سالمندان می‌تواند باعث افزایش شادکامی در این افراد شود [۲۱]. Seyedeh Ammeneh Motalebi و همکاران نیز که به بررسی ارتباط بین وضعیت اقتصادی، سلامت جسمی، حمایت‌های اجتماعی و شادکامی در سالمندان قزوین پرداختند، گزارش کردند که با بهبود وضعیت اقتصادی، ارتقای سلامت جسمی و تقویت حمایت‌های اجتماعی، میزان شادکامی افزایش می‌یابد [۱]. همچنین، در مطالعه‌ای دیگر که در سال ۲۰۲۰ در شهر تهران بر روی سالمندان انجام شد تأثیر مثبت حمایت اجتماعی بر روی شادکامی نشان داده شد [۲۲]. Ozdemor نیز مطالعه‌ای با هدف بررسی رابطه حمایت اجتماعی ادراک شده، تاب‌آوری روانی و شادکامی در بیماران همودیالیزی انجام داد و گزارش کرد با افزایش حمایت اجتماعی در بیماران همودیالیزی، سطح شادکامی و تاب‌آوری روانی افزایش می‌یابد. او در مطالعه خود همانند مطالعه حاضر به منظور سنجش میزان شادکامی و حمایت اجتماعی از مقیاس شادکامی Oxford و پرسشنامه حمایت اجتماعی Zymeth استفاده نمود [۲۳]. نتایج مطالعه Abida Kareem و همکاران نیز بر خلاف مطالعه حاضر ارتباط مثبت حمایت اجتماعی و شادکامی نوجوانان را نشان داد. این مطالعه به منظور بررسی شادکامی از پرسشنامه شادکامی ذهنی استفاده نمود در صورتی که مطالعه حاضر از

مقیاس شادکامی Oxford استفاده نمود. جامعه آماری این مطالعه نوجوانان دبیرستانی و دانشجوی با محدوده سنی ۱۹-۱۲ ساله پاکستانی بودند در صورتی که مطالعه حاضر بر روی نوجوانان دبیرستانی انجام شد که دغدغه‌های متفاوتی دارند [۲۴].

عدم ارتباط نزدیک خانواده‌ها با نوجوانان به دلیل تفاوت در نگرش‌ها و ارزش‌ها، غیبت والدین از زندگی فرزندان و عدم حل مشکلات به شکل سازنده و تیمی به دلیل اشتغال‌های زندگی می‌توانند از عواملی باشند تا نوجوانان، خانواده‌ها را به عنوان حامی اصلی در نظر نگیرند. همچنین، تغییرات هویتی این دوران ممکن است باعث شود تا نوجوان به دنبال تطابق با گروه‌های همسال خود باشد و ارتباط کمتری با خانواده داشته باشد. معنای لغوی حمایت اجتماعی ادراک شده، توجه بیش از حد و کنترل با یکدیگر متفاوتند. حمایت اجتماعی ادراک شده به معنای دریافت مراقبت‌ها و کمک‌ها از نظر ذهنی است. توصیه می‌شود با توجه به معنای متفاوت این واژه‌ها، برنامه‌ریزان، کلاس‌های آموزشی برگزار کنند و نوجوانان و خانواده‌ها را از تفاوت میان این واژه‌ها آگاه کنند. تأثیر حمایت اجتماعی ادراک شده از سوی دوستان، خانواده و افراد مهم زندگی بر شادی نوجوانان تحت تأثیر خودانگاره و رشد عاطفی است. نوجوانی شامل مراحل مختلفی است و نوجوانان با سنین مورد بررسی در این مطالعه در دوران جدایی از خانواده قرار دارند. این مرحله که هسته اصلی نوجوانی و مشکلات آن است؛ با تغییرات سریع جسمی و روانی همراه است. این تغییرات سریع در نوجوانان می‌تواند آن‌ها را نسبت به حمایت اجتماعی حساس‌تر کند. رشد مغز و توانایی‌های شناختی نوجوانان همراه با درونی شدن عواطف، جدایی بیشتر

تعارض منافع

هیچ گونه تعارض منافع توسط نویسندگان بیان نشده است.

سهام نویسندگان

تجزیه و تحلیل داده‌ها، نظارت، راهنمایی و مشاوره در فرایند انجام مقاله و اصلاحات آن توسط دکتر تابنده صادقی انجام شد. آیدا اباذری و لیدا اباذری امور مربوط به اجرای پژوهش، گردآوری داده‌ها و نگارش مقاله را بر عهده داشتند.

تقدیر و تشکر

این مقاله منتج از طرح تحقیقاتی مصوب کمیته تحقیقات دانشجویی معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان می‌باشد. پژوهشگران بر خود لازم می‌دانند مراتب تشکر و قدردانی خود را از این معاونت جهت تأمین هزینه‌های اجرای این پژوهش ابراز نمایند. همچنین، از مسئولین اداره آموزش و پرورش شهر رفسنجان، مسئولین مدارس تلاش و شاهد و کلیه دانش‌آموزانی که در اجرای این مطالعه مساعدت نمودند، قدردانی می‌شود.

ویژگی‌های روانشناختی نوجوانان را از خانواده، دوستان و سایر افراد به دنبال دارد. این جدایی زمینه‌های ذهنی استقلال را برای او فراهم می‌آورد [۲۵].

این مطالعه با مشارکت دانش‌آموزان دو دبیرستان در رفسنجان با میانگین سنی ۱۶ سال انجام شد؛ لذا تعمیم نتایج به دانش‌آموزان همه مدارس و سایر گروه‌های سنی باید با احتیاط صورت گیرد. در این مطالعه تنها به بررسی ارتباط حمایت اجتماعی ادراک شده با شادکامی نوجوانان پرداخته شده است. پیشنهاد می‌شود مطالعات آتی به بررسی ارتباط حمایت اجتماعی ادراک شده با شادکامی در سایر گروه‌های سنی، بررسی سایر عوامل تأثیرگذار بر شادکامی و ابزارهای سنجش آن در نوجوانان و همچنین بررسی تأثیر برهه‌های مختلف زمانی نظیر فصل امتحانات بر روی شادکامی نوجوانان بپردازند.

نتیجه‌گیری: با توجه به رابطه منفی بین شادکامی و حمایت اجتماعی ادراک شده در نوجوانان می‌توان اینگونه استدلال کرد که استقلال‌طلبی در نوجوانان بخشی از سفر آنان در گذر از دوره کودکی به بزرگسالی است. اما معمولاً در مورد مرزهای استقلال بین اطرافیان و نوجوانان اختلاف وجود دارد و می‌تواند منجر به تلاش نوجوان به عدم دریافت حمایت از جانب دیگران باشد.

References

- Ahmadi A, Soleimani MA, Pahlevan Sharif S, Motalebi SA. Association between perceived social support and happiness among community-dwelling elderly adult. JQUMS 2019;23(4):320-31.[Persian]
- Lukoševičiūtė J, Argustaitė-Zailskienė G, Šmigelskas K. Measuring happiness in adolescent samples: a systematic review. Children 2022;9(2):227.
- Tan CS, Low SK, Viapude GN. Extraversion and happiness: The mediating role of social support and hope. PsyCh journal 2018;7(3):133-43.
- Jackson JL. The Pursuit and Maintenance of Happiness. NEJM 2021;385:1327-1328.
- Karimi MS, Heidarian M, Heshmati Dayari E. Investigating Kuznets Curve of Happiness and Calculating the Happiness Index in provinces of Iran. Journal of Economic & Developmental Sociology 2021;10(2):133-157.[Persian]
- Kewalramani S, Ahirwar MS. Effect of Self-Efficacy, Happiness and Perceived Social Support on Academic Performance. IJIP 2018;6(1):107-125
- Martins VL, Belo I, Luz A, Moleiro P. Adolescer Saudável: screening and follow-up of risk at school. einstein 2021;19:1-7
- Fatemeh A, Ladan M, Taghi PE. Perceived social support from family and friends and early maladaptive schemas among female and male delinquent and non-delinquent adolescents. Journal of Community Health 2015;1(2):120-129. [Persian]
- Daly M. Cross - national and longitudinal evidence for a rapid decline in life satisfaction in adolescence. JoA 2022;94(3):422-34.
- Handa S, Pereira A, Holmqvist G. The Rapid Decline of Happiness: Exploring Life Satisfaction among Young People across the World. ARQOL 2023;18:1549-1579
- Wilson JM, Weiss A, Shook NJ. Mindfulness, self-compassion, and savoring: Factors that explain the relation between perceived social support and well-being. Personality and Individual Differences 2020;152:109568.
- Yıldırım M, Tanrıverdi FÇ. Social support, resilience and subjective well-being in college students. JPSP 2021;5(2):127-35.
- Scardera S, Perret LC, Ouellet-Morin I, Gariépy G, Juster R-P, Boivin M, et al. Association of social support during adolescence with depression, anxiety, and suicidal ideation in young adults. JAMA network open 2020;3(12):e2027491.
- Poudel A, Gurung B, Khanal GP. Perceived social support and psychological wellbeing among Nepalese adolescents: the mediating role of self-esteem. BMC psychology 2020;8(43):1-8.
- Zimet GD, Dahlem NW, Zimet SG, Farley GK. The multidimensional scale of perceived social support. JPA 1988;52(1):30-41.
- Hills P, Argyle M. The Oxford Happiness Questionnaire: a compact scale for the measurement of psychological well-being. Personality and individual differences. 2002;33(7):1073-82.
- Alipour A, Agah Heris M. Reliability and validity of the Oxford Happiness Inventory among Iranians. JIP 2007;3(12):287-298.[Persian]
- Alipoor A, Noorbala A. A preliminary evaluation of the validity and reliability of the Oxford happiness questionnaire in students in the universities of Tehran. IJPCP 1999;5(1):55-66.
- Ahmed HAAEK, Mohamed BES. Relationship between morality, happiness, and social support among elderly people. MECP 2022;29(31):1-15
- Mérida - López S, Extremera N, Quintana - Orts C, Rey L. In pursuit of job satisfaction and happiness: Testing the interactive contribution of emotion - regulation ability and workplace social support. SJoP 2019;60(1):59-66.
- Hosieni S, Rezaei A, Keykhosravi Z. A comparison of old men and women's social support, life satisfaction, happiness and depression. Woman and Society. 2011;2(8):143-62.[Persian]
- Bayrami M, Varaee P, Mamdouhi Z. Investigating the relationship between gratitude and perceived social support and happiness of elderly women in districts 3, 4, and 5 of Tehran in 2020 during the epidemic of COVID-19 disease: a descriptive study. JRUMS 2021;20(5):554-70.[Persian]
- Ozdemir N. The relationship between perceived social support, psychological resilience and happiness levels of hemodialysis patients. Annals of Medical Research 2019;26(10):2286-94
- Kareem A, Khawar R, Maryam R. Family Support as Predictor of life Satisfaction and Happiness in Pakistani Adolescents. JDSS 2023;4(2):539-46.
- Lotfabadi H. Developmental psychology 2: Adolescence, youth, and adulthood. Tehran: Samt Publication. 2013.

The Relationship Between Perceived Social Support and Happiness Among High School Students in Rafsanjan, 2022

Abazari A¹, Abazari L², Sadeghi T^{3*}

1- MSc Student in Nursing, Student Research Committee, Rafsanjan University of Medical Sciences, Rafsanjan, Iran.

2- MSc Student in Nursing, Razi School of Nursing and Midwifery, Kerman University of Medical Sciences, Kerman, Iran.

3- Associate Prof., Dept. of Pediatric Nursing, School of Nursing and Midwifery, Non-Communicable Diseases Research Center, Rafsanjan University of Medical Sciences, Rafsanjan, Iran.

*(Corresponding Author) E-mail: t.b_sadeghi@yahoo.com, Tel: (034) 34255900

Received: 2 November 2023

Accepted: 20 April 2024

Introduction: The experience of happiness empowers adolescents to adapt to changing life conditions. Understanding the factors contributing to the happiness of adolescents is crucial for promoting well-being in this age group. Therefore, this study aimed to determine the relationship between perceived social support and happiness among high school students in Rafsanjan in 2022.

Materials and Methods: This cross-sectional descriptive study focused on the student population of high schools in Rafsanjan. Two schools were randomly selected from the list of schools, and 300 students were randomly enrolled in the study. Demographic information, Zimet's Perceived Social Support Scale, and Oxford Happiness Questionnaire were utilized as data collection instruments. Data analysis involved correlation and regression tests.

Results: Based on the results of multiple regression analysis, age ($p=0.008$, $\beta=-0.142$), economic status ($p=0.006$, $\beta=0.150$), family support ($p=0.011$, $\beta=-0.191$), and overall support ($p=0.016$, $\beta=-0.180$) were found to be significantly associated with overall happiness. According to the findings, an increase in overall support, age, and family support was associated with a decrease in happiness, while an increase in economic status was linked to an increase in happiness.

Conclusion: Based on the results, there was a weak and negative correlation between perceived social support and happiness. Such a result in adolescents needs more investigations because probably more support shows itself in the form of control, which is not approved by adolescents. The results can help planners to teach the principles of adolescent support to families and society.

Keywords: Perceived Social Support, Happiness, Adolescents

Please cite this article as follows:

Abazari A, Abazari L, Sadeghi T. The Relationship Between Perceived Social Support and Happiness Among High School Students in Rafsanjan, 2022. *Community Health journal* 2024; 17 (4): 86-95

Funding: This research was funded by Rafsanjan University of Medical Sciences.

Conflict of interest: None declared

Ethical approval: The Ethics Committee of Rafsanjan University of Medical Sciences University approved the study (IR.RUMS.REC.1401.168).

